

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

студент гр. Мк-21 Ступнікова К.Б.

В наш час проблема державного боргу України є дуже актуальним, бо він негативно впливає на розвиток економіки нашої країни. Існування великого державного боргу може зруйнувати економічне зростання країни і негативно відобразитися на її фінансовий стан.

Державні запозичення проводяться з метою погашення дефіциту державного та місцевих бюджетів, цільового фінансування різноманітних програм, рефінансування раніше здійснених державних запозичень, а також поповнення необхідних резервних активів.

Структурно державний борг України складається з внутрішнього і зовнішнього, вони відрізняються відношенням кредитора до країни.

Внутрішня заборгованість є менш небезпечною для країни, адже вона не спонукає до вивезення матеріальних цінностей з країни, а до перерозподілу доходів в середині країни, з іншого – вона спонукає до інфляції та знижує інвестиційну активність.

Таблиця 1 – Державний та гарантований державою борг України станом на 31 січня 2014 року (тис. грн.)

	грн.	дол. США	%
Загальна сума державного та гарантованого державою боргу	585298486,95	73226383,96	100%
Державний борг	480132569,60	60069131,69	82,03%
Зовнішній борг	222421988,07	27827097,22	38%
Внутрішній борг	257710581,53	32242034,47	44,03%
Гарантований державою борг	105165917,36	13157252,27	17,97%
Зовнішній борг	76159279,01	9528247,09	13,01%
Внутрішній борг	29006638,34	3629005,17	4,96%

За період з 1.01.2013 року по 31.01.2014 загальний державний та гарантований державою борг зріс на 13,5 %, в тому числі зовнішній борг зменшився на 3,4 %, а внутрішній борг збільшився на 38,5 %. В 2013 році співвідношення державного боргу відносно ВВП складало 36,6 %, а в 2014 році – державний борг становить 40,1 % від ВВП України. За методологією Міжнародного Валютного Фонду, критичне співвідношення державного боргу до ВВП не повинно перевищувати 60 %.

У більшості країн обсяги боргу постійно збільшуються, причиною цього явища є дефіцит бюджетів, фінансування соціальних та інфраструктурних програм, які не співмірні з державними бюджетами країн, що їх реалізують видатки на підтримку національної валюти.

Наявність державного боргу потребує здійснення кожного року відсоткових платежів, які фінансуються за рахунок податкових надходжень. При стрімкому зростанні таких Україна має або збільшувати свої доходи, або зменшувати видатки. Доходи бюджету збільшуються за рахунок збільшення податків та інших обов'язкових платежів або додаткових державних позик.

Негативними аспектами збільшення державної заборгованості є: за умов постійної нестачі фінансових ресурсів, держава не завжди може виконати боргові зобов'язання, а відтак втрачає довіру як до надійного позичальника; сплата високих відсотків по кредиту; зниження конкурентоспроможності українських товарів та послуг до іноземних; зменшення іноземних інвестицій; загроза стабільності грошово-кредитного та валютного ринків України.

Для зниження боргу України і ефективного використання кредитів потрібно:

- 1) забезпечення прозорості та цільового використання отриманого від кредиторів фінансування, а також інформування населення про напрямки та ефективність їх використання;
- 2) зменшення швидкості збільшення державного і гарантованого державою боргу, щоб уникнути високого навантаження на бюджет у короткостроковому періоді, тобто заздалегідь потурбуватися про постійне обслуговування і повернення боргів;
- 3) покращення процедури визначення ліміту зовнішнього боргу України шляхом введення додаткових індикаторів боргового навантаження;
- 4) здійснення контролю та моніторингу виконання безперервного обслуговування і погашення основної суми державного боргу;
- 5) добре фінансувати виробничий сектор, знизити податкову ставку, цим самим зацікавити нових бізнесменів, а ті в свою чергу відкрили нове виробництво, це збільшить кількість податкових надходжень.

Тому, в першу чергу, український уряд повинен вирішити низку важливих проблем, що відносяться до державного боргу, щоб уникнути дефолту економіки України, зміцнити та покращити кредитний рейтинг України, та створити підґрунтя для майбутнього розвитку вітчизняної економіки.

Отже, важливою проблемою в Україні є те, що обсяг державного боргу швидко збільшується. З кожним роком дефіцит бюджету зростає. А це в свою чергу, веде до кризового стану в країні.

*Науковий керівник: ст. викладач **Касьяненко Т.В.***

Ступнікова, К.Б. Аналіз державного боргу України [Текст] / К.Б. Ступнікова; наук. кер. Т.В. Касьяненко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 403-404.